

Fakultet šumarstva i drvne tehnologije
Sveučilište u Zagrebu
Svetošimunska cesta 23
10000 Zagreb

Hrvatski savez udruga privatnih šumovlasnika
Supilova ulica 7
10000 Zagreb

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
n/r predsjednik Andrej Plenković
Trg svetog Marka 2
10000 Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG
RAZVOJA
n.r. ministar doc. dr. sc. Tomislav Čorić
Radnička cesta 80
10000 Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
n.r. ministrica mr. sc. Marija Vučković
Ulica Grada Vukovara 78
10000 Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
n.r. ministar dr. sc. Zdravko Marić
Katančićeva 5
10000 Zagreb

Predmet: Osvrt na *Prijedlog Plana korištenja financijskih sredstava dobivenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2021. do 2025. godine*

Poštovani,

šume imaju ključnu ulogu u dostizanju ciljeva održivog razvoja, od ublažavanja klimatskih promjena vezanjem ugljika do osiguravanja hrane, goriva i čiste vode. Šuma veže CO₂, gospodarenje šumama osigurava raspoloživost drveta kao sirovine, a drveni proizvodi produžuju vezanje CO₂ i otvaraju mogućnost povećanja prirasta u šumi. Istodobno proizvodi od drva zamjenjuju druge materijale koji emitiraju CO₂.

U Republici Hrvatskoj šume zauzimaju skoro polovinu kopnene površine, a zahvaljujući tradicionalnom, višestoljetnom, stručnom i na znanstvenim spoznajama utemeljenom načinu gospodarenja, koje se unatrag nekoliko desetljeća naziva prirodni bliskim i održivim, naše su šume sačuvane za buduće gospodarenje te predstavljaju rijetke prirodne šumske ekosustave u Europi.

Dosadašnji i trenutačni način gospodarenja hrvatskim šumama osigurava potencijal za kontinuirano vezanje CO₂, no prilagodba novim uvjetima uslijed klimatskih promjena zahtjeva i stalno usavršavanje

gospodarenja te razvoj novih metoda, postupaka i tehnologija što značajno poskupljuje cjelokupni proces gospodarenja. To je jedan od važnijih razloga zašto se i na razini EU raspravlja o uvođenju novih izvora financiranja pojedinih tehnoloških operacija održivog gospodarenja šumama, kojima bi se naplatile ekološke usluge koje šume pružaju.

U skladu s prethodno navedenim, dajemo kratak stručni osvrt na prijedlog Plana korištenja financijskih sredstava dobivenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2021. do 2025. godine (u daljnjem tekstu: Plan).

Sektor Korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (LULUCF), jedini je sektor u kojem se pojavljuju ponori (uklanjanje) ugljikova dioksida iz atmosfere. Unutar spomenutog sektora, kad se zbroje ponori i emisije, kategorije koje rezultiraju ponorom (uklanjanjem) emisija stakleničkih plinova su samo šumsko zemljište i travnjaci.

Uzimajući u obzir činjenicu da je u LULUCF sektoru zabilježen trend smanjenja ponora emisija stakleničkih plinova, čemu je ponajviše doprinio izostanak provedbe propisanih praksi gospodarenja šumama na svim površinama šuma, smatramo da je neophodno u Plan uvrstiti mjere koje će potaknuti šumoposjednike na provedbu mjera gospodarenja s ciljem povećanja uklanjanja emisija stakleničkih plinova: 1. za šumsko zemljište to nužno pretpostavlja nastavak tradicije potrajnog (održivog) gospodarenja šumama i šumskim zemljištima u skladu s pravilima struke te zahtjevima domaćih i međunarodnih politika, 2. šumama niskog uzgojnog oblika, potrebno je putem šumskouzgojnih radova gospodariti na način da se poveća zaliha ugljika, 3. raspoloživo, neobraslo proizvodno šumsko zemljište potrebno je koristiti za podizanje novih šuma, 4. gospodarenje drvnim ostatkom nakon provedene sječe i izradbe, potrebno je regulirati odmah po provođenju znanstvenih istraživanja o utjecaju iznošenja drvnih ostataka iz šumskih sastojina na ciklus kruženja ugljika u šumama, 5. drveni proizvodi su spremište ugljika, s emisijom koja se odlaže na dulje vrijeme, ovisno o vrsti proizvoda, te je potrebno poticati korištenje drva u tradicionalnim i novim proizvodima, 6. šumskim resursima potrebno je nastaviti gospodariti tako da se održe i poboljšaju njihove općekorisne funkcije (OKFŠ), zaštititi biološka raznolikost te podigne otpornost šuma na klimatske promjene.

Imajući na umu do sada navedene činjenice dajemo naš prijedlog poboljšanja Plana:

- radi što kvalitetnije pripreme Plana predložimo u buduću koristi višedionički pristup koji će osigurati sudjelovanje svih sektora u pripremi ovog značajnog dokumenta,
- za održavanje i povećanje ponora ugljikova dioksida u LULUCF sektoru neophodno je intenzivirati šumskouzgojne radove u sklopu održivog gospodarenja šumama,
- održivo gospodarenje šumama, kroz očuvanje klimatogenih šumskih ekosustava, uključuje provedbu mjera i aktivnosti koje uz održavanje biorazolikosti i ostalih općekorisnih funkcija šuma (usluga ekosustava) utječu i na smanjenje negativnih utjecaja klimatskih promjena tj. jačaju otpornost šuma na klimatske promjene,
- za provedbu u prethodnoj točki spomenutih mjera i aktivnosti, odnosno za održivo gospodarenje šumama, potrebno je uvesti poticaje koji će potaknuti i motivirati vlasnike šuma na njihovu primjenu,
- u Planu se u području **4.3. Mjere prilagodbe klimatskim promjenama** nigdje ne navode konkretne mjere koje će direktno pridonijeti postizanju zadanih ciljeva već se navode samo projekti zaštite prirode, razne mjere za uspostavu praćenja i praćenje i sl.,
- navedenu problematiku je potrebno sagledati i sa stajališta da se vrijednosti „usluge šumskih ekosustava“ već godinama zapostavljaju kroz smanjivanje izdvajanja za OKFŠ pa je nužno za financiranje održivog gospodarenja šumama uvesti nove izvore financiranja (predmetna financijska sredstva jesu povezana sa šumama preko LULUCF sektora),

- predlažemo u Plan uvrstiti konkretne mjere, prethodno već definirane u analizama šumarskog sektora za potrebe izrade strateških dokumenata,
- također ukazujemo da bi kroz **Mjere povećanja energetske učinkovitosti** trebalo posebno poticati ugradnju drvenih proizvoda, koji imaju višestruke prednosti jer: 1. postoji domaća drvena sirovina za proizvodnju, 2. postoje domaći proizvođači drvenih proizvoda i 3. drveni proizvodi postaju pohraništa ugljika.

Nadamo se da će Te u interesu budućnosti hrvatskih šuma, šumoposjednika i šumarske struke, ali i u interesu Republike Hrvatske i svih njezinih građana razmotriti i uvažiti naše prijedloge.

Zagreb, 21. lipnja 2021. godine.

S poštovanjem i uz srdačan pozdrav,

Za Fakultet šumarstva i drvne
tehnologije Sveučilišta u Zagrebu
Dekan:

prof. dr. sc. Tibor Pentek

Za Hrvatski savez udruga privatnih
šumovlasnika
Predsjednik:

mr. sc. Zdenko Bogović